Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (neljas koda laiendatud koosseisus)

3. veebruar 2021 * [i]

Institutsiooniline õigus – Parlament – Psühholoogiline ahistamine – Parlamendi presidendi otsus, milles järeldati, et kahte parlamendiliikme registreeritud assistenti on ahistatud, ja milles parlamendiliikmele mõisteti karistuseks päevaraha õigusest ilmajätmine 12 päevaks – Parlamendi kodukorra artiklid 11 ja 166 – Sisemine apellatsioon – Parlamendi juhatuse otsus karistuse kinnitamise kohta – Parlamendi kodukorra artikkel 167 – Tühistamishagi – Hagi esitamise tähtaeg – Vastuvõetavus – Kaitseõigused – Lepinguväline vastutus

Kohtuasjas T-17/19,

Giulia Moi, elukoht [*isikuandmed*] (Itaalia), esindajad: advokaadid M. Pisano ja P. Setzu,

hageja,

versus

Euroopa Parlament, esindajad: T. Lazian, S. Seyr ja M. Windisch,

kostja,

mille ese on esiteks esimese võimalusena ELTL artikli 263 alusel esitatud nõue tühistada mitu akti, mis on vastu võetud ahistamise tuvastamise ja selle eest karistamise menetluses, mis on algatatud hageja suhtes, ning teise võimalusena nõue tuvastada, et talle määratud karistus on ülemäära suur ja/või ebaproportsionaalne, ja nõue asendada määratud karistus parlamendi kodukorra artikli 166 punktis a ette nähtud karistusega, ning teiseks ELTL artikli 268 alusel esitatud nõue mõista parlamendilt tema kasuks välja hüvitis ja kohustada presidenti tegema teave avalikuks täiskogu istungil.

ÜLDKOHUS (neljas koda laiendatud koosseisus),

koosseisus: koja president S. Gervasoni, kohtunikud L. Madise, P. Nihoul (ettekandja), R. Frendo ja J. Martín y Pérez de Nanclares,

kohtusekretär: vanemametnik J. Palacio González,

arvestades menetluse kirjalikku osa ja 10. juuli 2020. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

otsuse

I. Vaidluse taust

1 Hageja Giulia Moi oli Euroopa Parlamendi liige aastatel 2014–2019.

2 Tema kaks parlamendiliikme registreeritud assistenti (edaspidi „kaks registreeritud assistenti“) esitasid 22. novembril 2017 Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjade (edaspidi „personalieeskirjad“) artikli 24 alusel abitaotluse, viidates keerulisele tööolukorrale.

3 Kaks registreeritud assistenti esitasid 27. ja 28. novembril 2017 kaebuse komiteele, mis tegeleb parlamendiliikme registreeritud assistentide poolt Euroopa Parlamendi liikmete vastu esitatud ahistamiskaebuste menetlemisega ja ahistamise ärahoidmisega töökohal (edaspidi „nõuandekomitee“), mis on loodud parlamendi juhatuse 14. aprilli 2014. aasta otsuse – mis käsitleb sise-eeskirja ahistamise ja selle ärahoidmise kohta töökohal seoses parlamendiliikme registreeritud assistentide poolt Euroopa Parlamendi liikmete vastu esitatud kaebuste menetlemisega – artikli 1 lõikega 1 ning mida on muudetud 6. juulil 2015 (edaspidi „14. aprilli 2014. aasta eeskiri, mida on muudetud 6. juulil 2015“).

4 Nõuandekomitee teavitas hagejat 23. veebruari 2018. aasta kirjas kahe registreeritud assistendi kaebuste sisust ja palus tal esitada oma seisukohad nende väidete kohta.

5 Nõuandekomitee kuulas kaks registreeritud assistenti ära 27. veebruaril 2018.

6 Hageja esitas 9. märtsil 2018 oma seisukohad kahe assistendi kaebuste kohta.

7 Nõuandekomitee kuulas hageja ära 20. märtsil 2018.

8 Hageja saatis 28. märtsil 2018 nõuandekomiteele täiendavad dokumendid.

9 Nõuandekomitee esimees saatis 22. mai 2018. aasta kirjaga parlamendi presidendile arvamuse, milles nõuandekomitee jõudis järeldusele, et tegemist on ahistamisega personalieeskirjade artikli 12a lõike 3 tähenduses.

10 Parlamendi president teavitas 3. juuli 2018. aasta kirjas, mis tehti teatavaks järgmisel päeval, hagejat nõuandekomitee arvamuse järeldustest ahistamise asetleidmise kohta ning palus tal esitada oma seisukohad nende järelduste kohta 20. juuliks 2018.

11 Hageja vastas 18. juuli 2018. aasta kirjas, mis saabus parlamenti 20. juulil 2018, presidendi üleskutsele, vaidlustades ahistamise asetleidmise.

12 Olles analüüsinud nõuandekomitee arvamust ja hageja seisukohti, teatas parlamendi president 2. oktoobri 2018. aasta kirjas hagejale, et „[ta nõustub] nõuandekomitee arvamusega, kes tuvastas, et olukord, millele kaks kaebajat viitavad, kujutab endast psühholoogilist ahistamist personalieeskirjade tähenduses“. Üldkohtu menetluse käigus nimetas parlament seda kirja „ahistamisjuhtumit käsitlevaks presidendi otsuseks“. Käesolevas kohtuotsuses kasutatakse kõnealuse dokumendi tähistamiseks edaspidi seda nimetust.

13 Samal päeval saatis parlamendi president hagejale ühe teise dokumendi pealkirjaga „Presidendi 2. oktoobri 2018. aasta otsus“, milles ta esiteks kinnitas, et hageja käitumine „rikub põhimõtteid ja väärtusi, millele [parlamendi kodukorras] on viidatud, eelkõige [ELL] artiklit 2 ning Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklit 1 (inimväärikuse austamine) ja artiklit 31 (õigus töötingimustele, mis on töötajate tervise, ohutuse ja väärikuse kohased)“, ning teiseks märkis, et „ta otsustas [hagejale] määrata tema sellise käitumise eest [kahe registreeritud assistendi] suhtes, mis on tunnistatud psühholoogiliseks ahistamiseks, karistuseks päevaraha õigusest ilmajätmise 12 päeva pikkuse ajavahemiku jooksul“. Menetluse käigus nimetas parlament seda kirja „presidendi karistusotsuseks“. Käesolevas kohtuotsuses kasutatakse kõnealuse dokumendi tähistamiseks edaspidi seda nimetust.

14 Hagejale tehti eespool punktides 12 ja 13 mainitud kaks dokumenti koos teatavaks.

15 Hageja esitas 16. oktoobril 2018 parlamendi juhatusele sisemise apellatsiooni presidendi karistusotsuse peale, nagu tal on parlamendi kodukorra kohaldatava redaktsiooni (edaspidi „parlamendi kodukord“) artikli 167 kohaselt lubatud teha. Apellatsioonis vaidles ta vastu asjaolule, et tema käitumist kahe registreeritud assistendi suhtes võib pidada ahistamiseks, ning teise võimalusena palus ta endale määrata kergema karistuse.

16 Parlamendi juhatus kinnitas 12. novembri 2018. aasta otsusega, mis kuulutati välja 14. novembri 2018. aasta täiskogu istungil ja mis tehti teatavaks samal päeval, presidendi karistusotsust (edaspidi „parlamendi juhatuse otsus“).

II. Menetlus ja poolte nõuded

17 Hageja esitas hagi 11. jaanuari 2019. aasta hagiavaldusega.

18 Ettekandja-kohtuniku ettepanekul otsustas Üldkohus avada menetluse suulise osa ning palus Üldkohtu kodukorra artiklis 89 ette nähtud menetlust korraldavate meetmete raames parlamendil esitada teatavad dokumendid ja esitas pooltele kirjalikud küsimused, millele palus vastata kirjalikult. Pooled vastasid neile taotlustele neile antud tähtaja jooksul.

19 Neljanda koja ettepanekul otsustas Üldkohus oma kodukorra artikli 28 alusel suunata kohtuasja laiendatud koosseisule.

20 Poolte kohtukõned ja vastused Üldkohtu esitatud küsimustele kuulati ära 10. juuli 2020. aasta kohtuistungil.

21 Hageja palub oma hagis Üldkohtul:

– esimese võimalusena tühistada parlamendi juhatuse otsus, presidendi karistusotsus ning „kõik asjaomasele karistusele eelnevad, sellega seotud ja sellele järgnevad aktid“;

– teise võimalusena „tuvastada, et määratud distsiplinaarkaristus on ülemäära suur [või] ebaproportsionaalne, ning seejärel asendada see parlamendi kodukorra artikli 166 [lõike 3 punktis] a ette nähtud karistusega“;

– igal juhul mõista parlamendilt tema kasuks välja õiglane hüvitis, makstes talle 50 000 eurot või mis tahes muu suurema või väiksema summa, mida ta peab õiglaseks, ning kohustada parlamendi presidenti tegema teave avalikuks täiskogu istungil;

– mõista kohtukulud välja parlamendilt.

22 Hageja esitab lisaks erinevad menetlust korraldavate meetmete võtmise ja menetlustoimingute taotlused ning tõendite kogumise ja esitamise taotlused.

23 Parlament palub Üldkohtul:

– jätta vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata nõue tühistada presidendi karistusotsus;

– jätta vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata nõue tühistada kõik karistusele eelnevad, sellega seotud ja sellele järgnevad aktid;

– jätta vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata Üldkohtule esitatud nõuded parlamendile ettekirjutuste tegemise ja asendamise kohta;

– jätta vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata tõendite kogumise ja esitamise taotlused ning menetlust korraldavate meetmete võtmise ja menetlustoimingute taotlused;

– jätta vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata kahju hüvitamise nõuded;

– jätta hagi osaliselt vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata ja igal juhul ülejäänud osas põhjendamatuse tõttu rahuldamata;

– mõista kõik kohtukulud välja hagejalt.

III. Õiguslik käsitlus

A. Kohaldatav õigus

24 Kõigepealt tuleb märkida, et käesoleval juhul on kohaldatavad parlamendi kodukorra artiklid 11, 166 ja 167 ning 14. aprilli 2014. aasta eeskiri, mida on muudetud 6. juulil 2015.

25 Nagu parlament möönis oma vastustes Üldkohtu esitatud küsimustele, viitas parlamendi president oma karistusotsuses ekslikult parlamendi juhatuse 2. juuli 2018. aasta otsusele, mis käsitleb sellise nõuandekomitee toimimist, mis tegeleb Euroopa Parlamendi liikmete vastu esitatud ahistamiskaebuste läbivaatamisega ja sellekohaste menetlustega.

26 Nimelt kohaldatakse viimati nimetatud otsust vastavalt selle artikli 15 lõikele 1 üksnes pärast 1. septembrit 2018 esitatud abitaotluste suhtes. Käesoleval juhul aga, nagu nähtub eespool punktist 2, esitasid kaks registreeritud assistenti abitaotlused 22. novembril 2017.

B. Tühistamisnõue

1. Tühistamisnõude vastuvõetavus kodukorra artikli 76 alusel

27 Parlament märgib, esitamata sõnaselgelt asja läbivaatamist takistavat asjaolu, et vastupidi kodukorra artiklis 76 nõutule ei ole hageja tühistamisnõuet liigendanud selgelt märgitud väidete kaupa.

28 Sellega seoses tuleb täheldada, et vastavalt Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 21 esimesele lõigule, mida sama põhikirja artikli 53 esimese lõigu kohaselt kohaldatakse Üldkohtu menetluses, ja kodukorra artikli 76 punktile d tuleb hagiavalduses märkida muu hulgas hagi ese ja lühiülevaade nendest väidetest. Need andmed peavad olema piisavalt selged ja täpsed, et kostja saaks ette valmistada kaitse ja Üldkohus lahendada hagi vajaduse korral ilma täiendava informatsioonita. Õiguskindluse ja korrakohase õigusemõistmise tagamiseks on hagi vastuvõetavuseks vaja, et peamised faktilised ja õiguslikud asjaolud, millele tuginetakse, tuleneksid kas või kokkuvõtlikult, ent siiski seostatult ja arusaadavalt hagiavalduse tekstist endast (vt 12. detsembri 2018. aasta kohtuotsus SH *vs.* komisjon, T-283/17, EU:T:2018:917, punkt 86 ja seal viidatud kohtupraktika).

29 Käesoleval juhul vastab tõele, et hagiavaldus ei tugine järjestikustele väidetele, mis on esitatud eraldiseisvate pealkirjade all.

30 Nagu aga hageja repliigis märgib, ei takista selline toimimisviis siiski Üldkohtul tühistamisnõude põhjenduseks kolme väite kindlakstegemist, millele parlament on pealegi vastu vaielnud. Need väited puudutavad esiteks põhiõiguste harta artikli 41 lõike 2, kaitseõiguste tagamise põhimõtte, erapooletuse kohustuse ning „osalemise ja võistlevuse õiguse“ rikkumist, teiseks põhjenduse puudumist ja kolmandaks võimu kuritarvitamist.

31 Seega tuleb asuda seisukohale, et hagiavaldus vastab kodukorra artikli 76 punktis d ette nähtud nõuetele.

2. Tühistamisnõude ese

32 Nagu nähtub hagiavalduse eseme kirjeldusest ja nõuetest, palub hageja tühistada parlamendi juhatuse otsus.

33 Hagiavalduse esimesel leheküljel palub hageja, piiritledes hagi eset, tühistada lisaks presidendi karistusotsus.

34 Peale selle tuleb märkida, et kuigi ahistamisjuhtumit käsitlevat presidendi otsust ei ole sõnaselgelt nimetatud ei hagiavalduse eseme kirjelduses ega nõuetes nende aktide hulgas, mille tühistamist nõutakse, nähtub väidete lühiülevaatest, et hageja soovis selgelt seda otsust vaidlustada.

35 Parlament ei ole sellele asjaolule vastu vaielnud.

36 Kuna parlamendil oli võimalik see nõue kindlaks teha ja sellele oli võimalik üksikasjalikult vastata, siis tuleb asuda seisukohale, et tühistamisnõue puudutab ka ahistamisjuhtumit käsitlevat presidendi otsust, isegi kui seda otsust ei ole hagi eseme kirjelduses hagiavalduses formaalselt nimetatud (vt selle kohta 2. märtsi 1967. aasta kohtuotsus Simet ja Feram *vs.* Ülemamet, 25/65 ja 26/65, EU:C:1967:4, lk 53).

37 Asjaolu, et tühistamisnõue puudutab ka ahistamisjuhtumit käsitlevat presidendi otsust, leiab kinnitust hagi eseme kirjelduses ja hagiavalduse punktis 17 esitatud hageja nõudes tühistada kõik karistusele eelnevad, sellega seotud ja sellele järgnevad aktid.

38 Toimikust ei nähtu, et viimati nimetatud nõudega oleks hageja silmas pidanud muid otsuseid kui ahistamisjuhtumit käsitlevat presidendi otsust.

39 Järelikult tuleb asuda seisukohale, et tühistamisnõue puudutab ahistamisjuhtumit käsitlevat presidendi otsust, presidendi karistusotsust ja parlamendi juhatuse otsust (edaspidi „vaidlustatud otsused“).

3. Tühistamisnõude vastuvõetavus osas, milles see puudutab presidendi karistusotsust

40 Parlament leiab, et osas, milles tühistamisnõue on suunatud presidendi karistusotsuse peale, tuleb see jätta vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata kahel põhjusel, millest üks on esitatud esimese võimalusena ja teine teise võimalusena.

41 Esimese võimalusena väidab parlament, et presidendi karistusotsus asendati parlamendi juhatuse otsusega, mis kujutab endast institutsiooni lõplikku seisukohta ja seega otsust, mille peale tuli hagi esitada.

42 Sellega seoses tuleb märkida, et parlamendi juhatuse otsus võeti vastu sisemise apellatsiooni tulemusel, mille hageja esitas parlamendi kodukorra artikli 167 alusel presidendi karistusotsuse peale.

43 Otsuse suhtes halduslikku õiguskaitsevahendi olemasolu, olenemata sellest, kas see on kohustuslik või fakultatiivne, ei mõjuta aga kohtupraktika kohaselt asjaomase isiku õigust esitada selle otsuse peale igal ajal hagi kohtusse (21. veebruari 2018. aasta kohtuotsus LL *vs.* parlament, C-326/16 P, EU:C:2018:83, punkt 34).

44 Seetõttu ei saa järeldada – muu hulgas arvestades põhiõiguste harta artiklis 47 sätestatud õigust tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus –, et kaebemenetluse kasutamine parlamendi kodukorra artikli 167 tähenduses kahjustab õigust esitada hagi vaidlusaluse otsuse peale (vt analoogia alusel 21. veebruari 2018. aasta kohtuotsus LL *vs.* parlament, C-326/16 P, EU:C:2018:83, punkt 35).

45 Lisaks tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on halduskaebus ja selle sõnaselge või vaikimisi rahuldamata jätmine keerulise menetluse lahutamatu osa. Seda arvestades on liidu kohtule esitatav hagi – isegi kui see on formaalselt esitatud kaebuse rahuldamata jätmise otsuse peale – tegelikult esitatud selle isiku huve kahjustava meetme peale, mille peale esitati kaebus (21. veebruari 2018. aasta kohtuotsus LL *vs.* parlament, C-326/16 P, EU:C:2018:83, punkt 36, ja 19. septembri 2018. aasta kohtuotsus Selimovic *vs.* parlament, T-61/17, ei avaldata, EU:T:2018:565, punkt 45).

46 Lisaks on samuti väljakujunenud kohtupraktika, et hagi on vastuvõetav olenemata sellest, kas see on esitatud ainult kaebuse esemeks oleva otsuse, kaebuse rahuldamata jätmise otsuse või koos nende mõlema otsuse peale, kui nii kaebus kui ka hagi on esitatud nendes artiklites ette nähtud tähtaja jooksul (vt 21. veebruari 2018. aasta kohtuotsus LL *vs.* parlament, C-326/16 P, EU:C:2018:83, punkt 37 ja seal viidatud kohtupraktika).

47 Eeltoodust tuleneb, et parlamendi juhatuse otsuse vastuvõtmine ei takista hagejal esitada hagi presidendi karistusotsuse peale, isegi kui viimati nimetatud otsuse peale on esitatud sisemine apellatsioon parlamendi kodukorra artikli 167 alusel.

48 Teise võimalusena väidab parlament, et hagi on vastuvõetamatu osas, milles see on esitatud presidendi karistusotsuse peale, kuna hagi on esitatud pärast ELTL artikli 263 kuuendas lõigus ette nähtud kahekuulise tähtaja möödumist.

49 Sellega seoses olgu märgitud, et olenemata sellest, kas halduslik õiguskaitsevahend on fakultatiivne või mitte, on selle eesmärk võimaldada ja soodustada asjaomase isiku ja administratsiooni vahel tekkinud erimeelsuse lahendamist kokkuleppega (21. veebruari 2018. aasta kohtuotsus LL *vs.* parlament, C-326/16 P, EU:C:2018:83, punkt 25, ja 19. septembri 2018. aasta kohtuotsus Selimovic *vs.* parlament, T-61/17, ei avaldata, EU:T:2018:565, punkt 43).

50 Käesolevas asjas on parlamendi kodukorra artiklis 167 sätestatud menetlus fakultatiivne kohtueelne õiguskaitsevahend. See kaotaks oma soovitava toime, kui asjaomane parlamendiliige, olles kokkuleppe saavutamiseks seda võimalust kasutanud, peaks esitama kohtusse hagi enne selle haldusmenetluse lõppemist, et järgida menetluse esemeks oleva otsuse peale hagi esitamise tähtaega (19. septembri 2018. aasta kohtuotsus Selimovic *vs.* parlament, T-61/17, ei avaldata, EU:T:2018:565, punkt 43).

51 Lisaks tuleb märkida, et parlamendi kodukorra artiklis 167 on ette nähtud, et kui parlamendi juhatus ei tee otsust sisemise apellatsiooni kohta selleks ette nähtud nelja nädala jooksul, loetakse karistus õigustühiseks, mistõttu sellisel juhul ei ole vaja hagi kohtusse esitada (19. septembri 2018. aasta kohtuotsus Selimovic *vs.* parlament, T-61/17, ei avaldata, EU:T:2018:565, punkt 44).

52 Järelikult tuleb asuda seisukohale, et käesoleva hagi raames võis hageja nõuda presidendi karistusotsuse tühistamist hiljemalt päeval, mil möödub hagi esitamise tähtaeg, mida arvutatakse alates parlamendi juhatuse otsuse teatavakstegemisest (vt selle kohta 19. septembri 2018. aasta kohtuotsus Selimovic *vs.* parlament, T-61/17, ei avaldata, EU:T:2018:565, punkt 48; vt samuti selle kohta analoogia alusel 21. veebruari 2018. aasta kohtuotsus LL *vs.* parlament, C-326/16 P, EU:C:2018:83, punkt 41).

53 Käesoleval juhul võeti parlamendi juhatuse otsus vastu 12. novembril 2018 ning tehti hagejale teatavaks 14. novembril 2018. Tühistamishagi esitati aga 11. jaanuaril 2019.

54 Sellest tuleneb, et hagi ei saa osas, milles see puudutab presidendi karistusotsust, pidada hilinenult esitatuks.

4. Tühistamisnõude vastuvõetavus osas, milles see puudutab ahistamisjuhtumit käsitlevat presidendi otsust

55 Peale selle leiab parlament, et osas, milles tühistamisnõue puudutab ahistamisjuhtumit käsitlevat presidendi otsust, esitati see pärast ELTL artikli 263 kuuendas lõigus ette nähtud tähtaegade möödumist.

56 Sellega seoses tuleb märkida, et nagu parlament märgib, võeti ahistamisjuhtumit käsitlev presidendi otsus vastu 2. oktoobril 2018, samas kui käesolev hagi esitati 11. jaanuaril 2019, mis on enam kui kaks kuud pärast selle otsuse teatavakstegemist.

57 Parlament märkis kohtuistungil, et menetlus, mis puudutas parlamendiliikmetele etteheidetavaid ahistamisepisoode, on korraldatud nii, et võetakse arvesse esiteks viimaste konkreetset olukorda ja teiseks parlamendi juhatuse väljendatud soovi olla kaasatud üksnes karistust käsitleva kaebusega seoses, ilma et teda kaasataks menetluse sellesse osasse, mis puudutab ahistamise tuvastamist.

58 Nendel põhjustel kehtestati kaheosaline menetlus, kusjuures kummagi osa suhtes kehtib õiguskaitsevahendite seisukohast erinev kord, kuna erinevalt ahistamisjuhtumit käsitlevast presidendi otsusest võimaldab parlamendi kehtestatud süsteem asjaomasel isikul esitada parlamendi juhatusele sisemise apellatsiooni presidendi karistusotsuse peale.

59 Parlamendi hinnangul põhineb see süsteem esiteks parlamendi kodukorra artiklitel 166 ja 167 ning teiseks 14. aprilli 2014. aasta eeskirja, mida on muudetud 6. juulil 2015, artiklil 12.

60 Sellega seoses tuleb märkida, et parlamendi kodukorra artikli 166 „Karistused“ lõike 1 esimeses lõigus on sätestatud järgmist:

„Kui parlamendiliige rikub tõsiselt korda või häirib parlamendi tööd, rikkudes artiklis 11 sätestatud põhimõtteid, teeb president põhistatud otsuse asjakohase karistuse rakendamise kohta.“

61 Parlamendi kodukorra artiklis 167 „Sisemine edasikaebamine“ on sätestatud järgmist:

„Parlamendiliige võib kahe nädala jooksul alates artikli 166 lõigete 1–4 kohaselt presidendi määratud karistusest teatamisest esitada juhatusele sisemise apellatsiooni, mis toob kaasa karistuse kohaldamise peatamise. Juhatus võib nelja nädala jooksul pärast apellatsiooni esitamist või kui sel ajavahemikul koosolekut ei toimu, siis järgmisel koosolekul karistuse tühistada, kinnitada või seda muuta, ilma et see piiraks parlamendiliikme õigust esitada parlamendiväline apellatsioon. Kui juhatus nimetatud ajavahemiku jooksul otsust ei tee, loetakse karistus õigustühiseks.“

62 Mis puudutab 14. aprilli 2014. aasta eeskirja, mida on muudetud 6. juulil 2015, artiklit 12, siis selles on ette nähtud järgmist:

„1. President teeb [nõuande]komitee järelduste põhjal põhjendatud otsuse selle kohta, kas juhtumi näol oli tegemist ahistamisega või mitte. Seejärel teavitab ta komiteed kirjalikult meetmetest, mida ta kavatseb võtta. Samuti teavitab ta nendest meetmetest asjaosalisi. Enne, kui president võtab vastu otsuse, et tegemist oli ahistamisjuhtumiga, kuulab ta ära asjaomase parlamendiliikme.

[…]

3. Vajaduse korral määrab Euroopa Parlamendi president asjaomasele parlamendiliikmele karistuse vastavalt [p]arlamendi kodukorra artiklitele 11 ja 166. Lõikes 1 osutatud parlamendiliikme ärakuulamine tähendab parlamendiliikme ärakuulamist kodukorra artikli 166 lõike 1 tähenduses.“

63 Vastupidi sellele, mida väidab parlament, ei tulene nendest sätetest, et kui need puudutavad selle institutsiooni liikmeid, siis esiteks peab ahistamisega seotud menetluste tulemusel tingimata tegema eraldiseisvad otsused ahistamisjuhtumi ja karistuse kohta ning teiseks peab nendele otsustele kohaldama erinevaid edasikaebamise süsteeme.

64 Nimelt näevad parlamendi kodukorra artikkel 166 ja 14. aprilli 2014. aasta eeskirja, mida on muudetud 6. juulil 2015, artikkel 12 üksnes ette, et põhjendatud otsus võetakse vastu taunitava käitumise korral ning et võib määrata karistuse, välistamata võimalust, et neid *a priori* lahutamatuid aspekte käsitletakse samas otsuses.

65 Samamoodi piirdub parlamendi kodukorra artikkel 167 kaebuse esitamise tähtaja kulgema hakkamise hetke täpsustamisega, märkides, et see tähtaeg hakkab kulgema karistuse määramisest, välistamata, et karistust sisaldav otsus võiks samuti tuvastada ahistamisjuhtumi asetleidmise.

66 Lisaks toob parlamendi poolt karistuse otsuse ja ahistamise tuvastamise otsuse eristamine – eeldades, et eristamine võib tugineda eespool punktides 60–62 viidatud sätetele – kaasa nende otsuste erineva käsitlemise edasikaebamise võimaluste seisukohalt, samas kui need otsused on lahutamatult seotud.

67 Sellega seoses olgu meenutatud, et nagu rõhutas parlamendi juhatus oma otsuse punktis 4, peavad õiguskaitsevahendid olema „tõhusad“.

68 See nõue on sätestatud põhiõiguste harta artiklis 47, mille kohaselt igaühel, kelle liidu õigusega tagatud õigusi või vabadusi rikutakse, on õigus tõhusale õiguskaitsevahendile.

69 Nagu parlament märgib, on juhul, kui parlamendiliige ei ole esitanud sisemist apellatsiooni presidendi karistusotsuse peale, liidu kohtul, kellele on otse esitatud hagi selle otsuse peale, võimalus sama kohtumenetluse raames analüüsida seoseid karistuse, faktiliste asjaolude ja menetluse vahel.

70 Arvestades kohustust tagada tõhus õiguskaitsevahend, ei ole ühegi põhjusega õigustatud, et kohtu kontroll presidendi karistusotsuse üle erineb juhul, kui parlamendiliige esitab enne kohtusse pöördumist selle otsuse peale sisemise apellatsiooni.

71 Nimelt on õiguskaitsevahendi tõhususe puhul nõutud – nagu see on juhul, kui presidendi karistusotsuse peale ei ole esitatud mingit sisemist apellatsiooni –, et liidu kohtu kontroll võib puudutada ühtaegu nii käitumist käsitlevat otsust kui ka karistust käsitlevat otsust, kuna karistus on õiguspärane üksnes siis, kui esiteks, olles käitumist tõendanud, põhineb seda puudutav järeldus piisavatel tõenditel, teiseks on see rikkumine kvalifitseeritud nõuetekohaselt ja kolmandaks on karistus proportsionaalne rikkumise raskusega, mis kõik kolm on viinud otsusteni, mis on vastu võetud menetluses, milles ei esine rikkumisi.

72 Lahutamatute seoste olemasolu ahistamise tuvastamise, karistuse ja menetluse kulgemise vahel on tunnistanud ka parlamendi president ise. Esiteks märkis ta karistusotsuse punktis 7, et „psühholoogilise ahistamise tuvastamise otsuse järeldused ja põhjendused moodustavad seoses karistuse kohaldamisega käesoleva otsuse aluse“. Teiseks märkis ta sama otsuse punktis 11, kirjeldades seega ise olukorra erinevate asjaolude vahelist seost, et „arvestades [hageja] sellise käitumise tõsidust, mis on [tema] puhul olnud püsiv, korduv ja süstemaatiline ning mis näitab, et ilmselgelt ei ole austatud [parlamendi] kodukorra artikli 11 lõikes 3 kaitstud väärtusi ja põhimõtteid“, „on määratud karistus sobiv ja proportsionaalne toime pandud rikkumisega“.

73 Käesolevas asjas on mõistetav, et soovides end kaitsta, kasutas hageja parlamendi kodukorras antud võimalust esitada presidendi karistusotsuse peale sisemine apellatsioon.

74 See asjaolu ei saa siiski – arvestades vajadust tagada liidu kohtus tõhus õiguskaitsevahend – võtta hagejalt kohtuliku kontrolli võimalust, mille käigus analüüsitakse kõiki vaidlusaluse olukorra aspekte, võttes arvesse neid ühendavaid lahutamatuid seoseid.

75 Lisaks, kui hageja oleks otse liidu kohtus vaidlustanud ahistamisjuhtumit käsitleva presidendi otsuse, oleks parlamendi juhatus pidanud tegema valiku kahe võimaluse vahel, millest ükski ei oleks olnud ei halduslike ega õiguslike tagajärgede poolest rahuldav. Esimese variandi puhul oleks juhatus võinud karistuse kohta otsuse teha, ootamata ära kohtu otsust, ning sellisel juhul oleks hagejal olnud võimalik esitada hagi ka selle otsuse peale, mis tõenäoliselt viinuks selleni, et kohus oleks liitnud kaks hagi ja seega lükanud edasi oma õiguspärasuse analüüsi ahistamisjuhtumi kohta. Teisel juhul oleks juhatus võinud tahta oodata ära kohtu otsuse ning sellisel juhul oleks ta riskinud sellega, et ta ei oleks saanud kasutada oma pädevust karistuse uuesti läbivaatamiseks, kuna esiteks on parlamendi kodukorra artiklis 167 ette nähtud, et kui juhatus ei ole otsust teinud nelja nädala jooksul pärast apellatsiooni esitamist, loetakse parlamendi presidendi määratud karistus õigustühiseks, ja teiseks ei ilmne parlamendi kodukorra sätetest, et juhatusel on võimalik peatada käimasolev menetlus, et oodata ära kohtumenetluse lõppemine.

76 Neil asjaoludel nõuavad õigus tõhusale õiguskaitsevahendile ja korrakohase õigusemõistmise põhimõte koostoimes, et käsitletaval juhul pöördutaks kohtu poole samal ajal seoses nende otsuste õiguspärasusega, mis moodustavad ühe ja sama vaidluse, milleks käsitletaval juhul on otsus, milles tuvastatakse ahistamise asetleidmine, ja otsus, mis eelmisest sõltub ja milles on mõistetud karistus niisuguste asjaolude eest.

77 Seega tuleb asuda seisukohale, et kuna ahistamisjuhtumit käsitlev presidendi otsus on lahutamatult seotud karistusotsusega, hakkas esimese peale tühistamishagi esitamise tähtaeg – nagu ka teise puhul – kulgema alles alates parlamendi juhatuse sellise otsuse teatavakstegemisest, mis võeti vastu parlamendi kodukorra artikli 167 alusel esitatud sisemise apellatsiooni tulemusel (vt eespool punkt 52).

78 Järelikult tuleb asuda seisukohale, et nõuet tühistada ahistamisjuhtumit käsitlev presidendi otsus ei saa lugeda hilinenult esitatuks ning nõue on seega vastuvõetav.

5. Sisulised küsimused

79 Esimeses väites kinnitab hageja, et menetluse käigus, mis viis esiteks tema käitumise ahistamiseks kvalifitseerimiseni ja teiseks karistuse määramiseni, ei saanud ta tutvuda uurimise toimiku dokumentidega, kahe registreeritud assistendi esitatud kaebustega ega nende poolt nõuandekomitees antud ütlustega, kuigi hageja oli seda taotlenud.

80 Parlament vaidleb nendele argumentidele vastu.

a) Väite vastuvõetavus

81 Üldkohus küsis pooltelt kirjalikult, kas kaebuse ja hagiavalduse „vastavuse“ põhimõte on käesolevas kohtuasjas kohaldatav ja milline on selle võimaliku kohaldamise mõju, kuna nimetatud põhimõttega on nõutud, et liidu kohtule esitatud väide või vaidlustamisalus oleks esitatud juba kohtueelses menetluses või et see oleks otseselt seotud samas raamistikus esitatud kriitikaga, kuna vastasel juhul on see vastuvõetamatu.

82 Parlament vastas, et kui seda põhimõtet tuleks käesoleval juhul kohaldada, tuleb kaitseõiguste rikkumist käsitlev väide tunnistada vastuvõetamatuks, kuna hageja ei ole seda esitanud parlamendi juhatusele esitatud sisemises apellatsioonis.

83 Hageja vaidleb parlamendi seisukohale vastu.

84 Sellega seoses olgu märgitud, et hagi põhineb ELTL artiklil 263, mitte ELTL artiklil 270.

85 Viimati nimetatud sätte alusel algatatud vaidlustes ja seoses personalieeskirjadega kehtestatud kohustusliku eelneva kaebusega kehtestati vastavuse põhimõte, ilma et Euroopa Kohus või Üldkohus oleks seda selles etapis laiendanud hagidele, mis on esitatud ELTL artikli 263 alusel ja millele eelneb halduslik etapp.

86 Vajalikus ulatuses olgu täheldatud, et ELTL artikli 270 raames võtab vastavuse põhimõte arvesse selle sättega reguleeritud konkreetset konteksti. Selle sätte kohaselt kuuluvad Euroopa Liidu Kohtu pädevusse liidu ning tema ametnike ja muude teenistujate vahelised vaidlused neis piirides ja neil tingimustel, mis on kindlaks määratud liidu ametnike personalieeskirjades või liidu muude teenistujate teenistustingimustes, milles on Euroopa Liidu Kohtusse esitatava hagi vastuvõetavusele sõnaselgelt seatud tingimuseks esiteks eelneva kaebuse esitamine ning teiseks ametisse nimetava asutuse sõnaselgelt või vaikimisi rahuldamata jätmise otsus.

87 Lisaks tuleb sellega seoses rõhutada, et ei parlamendi kodukord ega ükski muu käesolevas asjas kohaldatav õigusakt ei sea parlamendiliikme poolt liidu kohtule esitatud hagi vastuvõetavuse tingimuseks eelneva kaebuse esitamist parlamendis. Sellise õigusakti puudumisel tuleb põhiõiguste harta artiklis 47 ette nähtud õigust tõhusale õiguskaitsevahendile arvestades anda hagejale võimalus esitada liidu kohtule kõik väited, isegi kui ta ei ole seda parlamendi juhatuse ees teinud.

88 Käesoleval juhul on vastavuse põhimõtte kohaldamine seda vähem põhjendatud, et parlamendi kodukorra artiklis 167 ette nähtud sisemise apellatsiooni menetlus, nagu parlament seda kirjeldab, saab puudutada üksnes karistust. Neil asjaoludel ei saa kokkuleppele jõudmise püüe seada kahtluse alla ahistamise tuvastamist, mida saab vaidlustada ainult kohtus, ning seega ei laiene see kogu asjaomase parlamendiliikme ja parlamendi vahelisele vaidlusele.

89 Igal juhul ei mõjuta asjaolu, et hageja ei ole varem esitanud argumenti kaitseõiguste kohta, sisemise apellatsiooni läbivaatamist, kuna – nagu parlamendi juhatus märkis oma otsuse punktides 4 ja 5 – ta kontrollis oma seisukoha vastuvõtmisel, et järgitud menetluses ei olnud ühtegi ilmset viga, mis võiks seada ohtu karistuse määramise otsuse õiguspärasuse (vt selle kohta analoogia alusel 21. novembri 2000. aasta kohtuotsus Carrasco Benítez *vs.* komisjon, T-214/99, EU:T:2000:272, punktid 37 ja 38).

90 Seega tuleb asuda seisukohale, et eespool esitatud põhjustel ei ole vastavuse põhimõte kohaldatav sellisele vaidlusele, mille hageja on esitanud Üldkohtule, ning järelikult ei saa esimest väidet tunnistada vastuvõetamatuks põhjusel, et parlamendi juhatuse ees ei tuginetud kaitseõiguste tagamise põhimõtte rikkumisele kodukorra artikli 167 alusel esitatud sisemise apellatsiooni raames.

b) Väite põhjendatus

91 Mis puudutab väite põhjendatust, siis tuleb meenutada, et põhiõiguste harta artikli 41 lõikes 2 on sätestatud, et õigus heale haldusele kätkeb endas muu hulgas igaühe õigust, et teda kuulatakse ära enne seda, kui tema suhtes kohaldatakse üksikmeedet, mis võib teda kahjustada; igaühe õigust tutvuda teda puudutavate andmetega, võttes samal ajal arvesse konfidentsiaalsuse ning ameti- ja ärisaladusega seotud õigustatud huve, ning asutuste kohustust põhjendada oma otsuseid.

92 Euroopa Kohus märkis 4. aprilli 2019. aasta kohtuotsuses OZ *vs.* EIP (C-558/17 P, EU:C:2019:289, punkt 53), et selles sättes ette nähtud õigus olla ära kuulatud tagab igaühele võimaluse teha haldusmenetluse raames, enne teda kahjustada võiva otsuse tegemist, tegelikult ja tõhusalt teatavaks oma seisukoht.

93 Euroopa Kohus asus põhiõiguste harta artikli 41 lõiget 2 kohaldades seisukohale, et juhul, kui ahistatud isik esitas tühistamishagi tema kaebuse rahuldamata jätmise otsuse peale, peab uurimiskomitee enne institutsiooni presidendile soovituste edastamist ja igal juhul enne hageja huve kahjustava otsuse tegemist tagama hagejale õiguse olla kaebajana ära kuulatud (vt selle kohta 4. aprilli 2019. aasta kohtuotsuses OZ *vs.* EIP, C-558/17 P, EU:C:2019:289, punkt 56).

94 Samuti leidis Euroopa Kohus, et hagejal oli kaebajana selleks, et ta saaks tulemuslikult oma seisukohad esitada, õigus sellele, et talle esitataks vähemalt kokkuvõte ahistamises süüdistatud isiku ja erinevate tunnistajate ütlustest osas, milles uurimiskomitee kasutas neid ütlusi oma aruandes soovituste tegemiseks asjaomase institutsiooni presidendile, kes võttis need soovitused vaidlusaluse otsuse tegemise aluseks, kusjuures selle kokkuvõtte edastamisel oleks vajaduse korral tulnud järgida õiguspäraseid huve konfidentsiaalsuse säilitamise suhtes (vt selle kohta 4. aprilli 2019. aasta kohtuotsuses OZ *vs.* EIP, C-558/17 P, EU:C:2019:289, punkt 57).

95 Seda seisukohta kinnitati 25. juuni 2020. aasta kohtuotsuses HF *vs.* parlament (C-570/18 P, EU:C:2020:490, punktid 57–62), milles Euroopa Kohus otsustas sama sätet kohaldades ühes teises menetluses, mille tulemusel jäeti ahistamise peale esitatud kaebus rahuldamata, et ahistatud isikul oli õigus nõuda, et talle edastataks vähemalt kokkuvõte nii nõuandekomitee arvamusest kui ka tunnistajate ärakuulamise protokollidest, kuna teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutus tugines vaidlusaluses otsuses nendele dokumentidele.

96 Euroopa Kohus täpsustas 25. juuni 2020. aasta kohtuotsuse HF *vs.* parlament (C-570/18 P, EU:C:2020:490) punktis 66, et selleks, et tagada tunnistaja ütluste konfidentsiaalsus ja sellega kaitstavad eesmärgid, tagades samas, et hageja kuulatakse enne tema huve kahjustava otsuse vastuvõtmist tõhusalt ära, võib kasutada teatavaid tehnilisi võtteid, milleks on näiteks anonüümseks muutmine või tunnistaja ütluste sisu avaldamine kokkuvõtte vormis või ka ütluste sisu teatud kohtade peitmine.

97 Kohtuasjades, milles tehti 4. aprilli 2019. aasta kohtuotsus OZ *vs.* EIP (C-558/17 P, EU:C:2019:289, punkt 53) ja 25. juuni 2020. aasta kohtuotsus HF *vs.* parlament (C-570/18 P, EU:C:2020:490), oli isik, kes nõudis õigust olla tulemuslikult ära kuulatud, nagu on märgitud eespool punktides 93 ja 95, kaebaja, kes leidis, et teda on ahistatud.

98 Selline olukord erineb käesolevas kohtuasjas esinevast olukorrast, kus argumendi, et toimikuga ei ole võimaldatud piisavalt tutvuda, esitas mitte kaebaja, vaid ahistamises süüdistatav isik, keda sellel põhjusel karistati.

99 Sellisel juhul on kogu oma ulatuses kohaldatav kaitseõiguste tagamise üldpõhimõte, millele hageja ka oma esimeses väites viitas.

100 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on see põhimõte kohaldatav kõigis isiku vastu algatatud menetlustes, mille tulemusena võidakse anda tema huve kahjustav akt (vt selle kohta 16. mai 2012. aasta kohtuotsus Skareby *vs.* komisjon, F-42/10, EU:F:2012:64, punkt 46 ja seal viidatud kohtupraktika). Nii on see eelkõige siis, kui menetlus võib lõppeda karistuse määramisega (14. septembri 2010. aasta kohtuotsus Akzo Nobel Chemicals ja Akcros Chemicals *vs.* komisjon jt, C-550/07 P, EU:C:2010:512, punkt 92). See liidu õiguse aluspõhimõte tuleb tagada ka siis, kui asjaomast menetlust ei ole kuidagi reguleeritud (10. juuli 1986. aasta kohtuotsus Belgia *vs.* komisjon, 234/84, EU:C:1986:302, punkt 27; 9. novembri 2006. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* De Bry, C-344/05 P, EU:C:2006:710, punkt 37, ja 27. oktoobri 2016. aasta kohtuotsus EKP *vs.* Cerafogli, T-787/14 P, EU:T:2016:633, punkt 72).

101 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt kuuluvad kaitseõigused, mis hõlmavad õigust olla ära kuulatud ja õigust tutvuda toimikuga, liidu õiguskorra oluliseks osaks olevate ja põhiõiguste hartas sätestatud põhiõiguste hulka (vt 10. septembri 2013. aasta kohtuotsus G. ja R., C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, punkt 32 ja seal viidatud kohtupraktika).

102 See põhimõte on käesoleval juhul kohaldatav, kuna hageja suhtes algatatud menetlus võib lõppeda ja lõppeski parlamendiliikme karistamisega ahistamise eest.

103 Menetluses, mille eesmärk on tuvastada ahistamise asetleidmine, tähendab kaitseõiguste tagamise üldpõhimõte, et võimalikke konfidentsiaalsusnõudeid järgides peab diskrimineerimises kahtlustatavale isikule enne teda kahjustava otsuse tegemist edastama kõik selle ahistamisega seotud süüstavad ja süüst vabastavad toimikumaterjalid ning et ta tuleb nendega seoses ära kuulata.

104 Kõigi toimikumaterjalide edastamine on personalieeskirjade IX lisa artikli 3 lõikes 1 sõnaselgelt ette nähtud isikutele, kelle suhtes kohaldatakse personalieeskirju ja kelle suhtes on algatatud distsiplinaaruurimine Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) uurimise tulemusel.

105 Käesoleval juhul ilmneb kohtutoimikust ja kohtuistungist, et kuigi menetluse ajal, mille tulemusel tuvastati ahistamisjuhtum ja määrati karistus, teavitati hagejat 23. veebruari 2018. aasta kirjaga kahe registreeritud assistendi kaebuste sisust, ei olnud tal võimalik tutvuda kahe registreeritud assistendi ütlustega, mis nad 27. veebruaril 2018 nõuandekomitees andsid, ega toimiku materjalidega, eelkõige e-kirjade ja SMS-sõnumitega, kuigi seda mitmesugust teavet võeti arvesse, et järeldada, et tegemist on ahistamisega, ja hagejat karistada.

106 Kohtuistungil väitis parlament, et ta järgis kaitseõiguste tagamise põhimõtet, kuid ta ei ole kohustatud võimaldama hagejal tutvuda kogu toimikuga. Igal juhul väidab ta kõigepealt, et hageja ei ole kunagi taotlenud toimikuga tutvumist. Ta märgib järgmiseks, et nende e-kirjade ja SMS-sõnumite edastamise puhul, millele nõuandekomitee ja seejärel parlamendi president oma arvamuse ja otsuse vastuvõtmisel tuginesid, oleks tekkinud nende dokumentide konfidentsiaalsusega seotud probleeme. Lõpuks ei olnud nende tõendite edastamine vajalik, kuna hageja, kellele need e-kirjad ja SMS-sõnumid olid saadetud või kes oli need ise saatnud, oli nende sisust teadlik.

107 Üldkohus leiab, et mis puudutab esimest argumenti, siis tuleb märkida, et vastupidi sellele, mida väidab parlament, ei saa ahistamise menetluse raames toimikuga tutvumise tingimuseks seada asjaomase isiku taotlust. Nimelt peab pädev asutus, mis viib läbi selle isiku vastu algatatud menetlust, järgima kõiki nõutud tagatisi, eelkõige neid, mis puudutavad kaitseõigusi, ootamata ära, et temalt seda taotletaks.

108 Mis puudutab teist argumenti, siis tuleb tõdeda, et parlament tõi oma argumentides üldsõnaliselt välja vajaduse kaitsta kaebajaid, et selgitada, et asjaomaste dokumentidega tutvumine oli kõnealuses menetluses piiratud, ilma et ta oleks kindlaks teinud teavet, mis selle eripära tõttu oleks pidanud olema konfidentsiaalses vormis, ega põhjuseid, mis seda õigustasid.

109 Igal juhul tuleb meenutada, et konfidentsiaalsuse võib tagada mitmesuguste tehniliste võtete abil, milleks on näiteks anonüümseks muutmine, toimiku materjalide sisu avalikustamine kokkuvõtte vormis või ütluste sisu teatud kohtade peitmine (25. juuni 2020. aasta kohtuotsus HF *vs.* parlament, C-570/18 P, EU:C:2020:490, punkt 66).

110 Mis puudutab kolmandat argumenti, mis pealegi on vastuolus teise argumendiga, siis tuleb märkida, et oma kaitse tagamiseks peab diskrimineerimises kahtlustataval isikul olema võimalus täpselt teada toimiku materjale, millel põhinesid teda puudutavates otsustes talle esitatud süüdistused.

111 Kohtuistungil väitis parlament, et tema ülesanne on kindlaks teha, millised asjaolud tuleb edastada ahistamises süüdistatavale isikule, kelle ülesanne omakorda on küsida tõendeid, millel need asjaolud põhinevad, kui ta peab seda vajalikuks.

112 Selle argumendiga ei saa nõustuda. Ahistamismenetluse raames peavad pädevad organid võimalikke konfidentsiaalsusnõudeid järgides asjaomasele isikule edastama mitte ainult asjaolud, millel ahistamise väited põhinevad, vaid ka neid väiteid kinnitavad tõendid, näiteks need, mis võimaldavad vajaduse korral väited ümber lükata, kusjuures asjaomasel isikul peab olema võimalus ise kindlaks määrata, kuidas oma kaitset ette valmistada ja põhjendada.

113 Seega tuleb parlamendi argumendid kaitseõiguste tagamise põhimõtte kohaldamise kohta käesolevas asjas tagasi lükata.

114 Järelikult tuleb tõdeda, et käesolevas asjas on rikutud kaitseõiguste tagamise üldpõhimõtet.

c) Kaitseõiguste tagamise põhimõtte rikkumise tagajärjed

115 Kohtupraktika kohaselt toob kaitseõiguste rikkumine kaasa asjaomase haldusmenetluse lõpus tehtud otsuse tühistamise vaid juhul, kui ilma selle rikkumiseta oleks menetluse tulemus võinud olla teistsugune (4. aprilli 2019. aasta kohtuotsus OZ *vs.* EIP, C-558/17 P, EU:C:2019:289, punkt 76).

116 Euroopa Kohtu jaoks on see nõue täidetud, kui hageja, kes ei saanud tutvuda tõenditega, mida oleks pidanud talle edastama kaitseõiguste järgimise kohaselt, ei saanud esitada tulemuslikult oma seisukohti (vt selle kohta 4. aprilli 2019. aasta kohtuotsus OZ *vs.* EIP, C-558/17 P, EU:C:2019:289, punktid 77 ja 78, ning 25. juuni 2020. aasta kohtuotsus HF *vs.* parlament, C-570/18 P, EU:C:2020:490, punkt 73) ja temalt võeti kas või väike võimalus tagada enda parem kaitse (vt selle kohta 16. jaanuari 2019. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* United Parcel Service, C-265/17 P, EU:C:2019:23, punkt 56).

117 Sellisel juhul avaldab toimiku materjalide edastamata jätmine, millele administratsioon tugines, kaitseõiguste tagamise seisukohast vältimatut mõju sellise menetluse lõpus vastu võetud aktidele, mis võivad hagejat ebasoodsalt mõjutada (vt selle kohta 4. aprilli 2019. aasta kohtuotsus OZ *vs.* EIP, C-558/17 P, EU:C:2019:289, punkt 78, ja 25. juuni 2020. aasta kohtuotsus HF *vs.* parlament, C-570/18 P, EU:C:2020:490, punkt 73).

118 Käesoleval juhul ilmneb kohtutoimikust ja kohtuistungist, et hagejat puudutavas menetluses ei olnud hagejal võimalik tutvuda kahe registreeritud assistendi poolt nõuandekomitees 27. veebruaril 2018 antud ütlustega ega kogu toimikuga, eelkõige nende e-kirjade või SMS-sõnumite kogu sisuga, millel süüdistused põhinevad, samas kui seda teavet võeti arvesse ahistamise tuvastamisel ja karistuse määramisel.

119 Sellega seoses tuleb meenutada, et mõiste „psühholoogiline ahistamine“ määratlemine personalieeskirjade artikli 12a lõike 3 tähenduses, mis langeb kokku 14. aprilli 2014. aasta eeskirja, mida on muudetud 6. juulil 2015, artikli 3 lõikes 1 toodud määratlusega, põhineb ametnike ja teenistujate tegude ja käitumise kvalifitseerimisel kontekstist lähtuvalt, mida ei ole alati lihtne teha (vt selle kohta 13. juuli 2018. aasta kohtuotsus SQ *vs.* EIP, T-377/17, EU:T:2018:478, punkt 99, ja 13. juuli 2018. aasta kohtuotsus Curto *vs.* parlament, T-275/17, EU:T:2018:479, punkt 75).

120 Neil asjaoludel tuleb eespool punktides 115–117 viidatud kohtupraktika alusel asuda seisukohale, et kuna hagejal ei olnud võimalik tutvuda kogu toimiku sisuga, võeti hagejalt käesoleval juhul võimalus tagada enda parem kaitse ning et see rikkumine mõjutas vältimatult nende otsuste sisu, mis tehti ahistamise asetleidmise ja karistuse kohta.

121 Seega tuleb kindlaks teha, mil määral mõjutas kaitseõiguste tagamise põhimõtte rikkumine erinevate vaidlustatud otsuste õiguspärasust.

1) Ahistamisjuhtumit käsitlev presidendi otsus

122 Presidendi otsus ahistamisjuhtumi kohta on esimene, mis võeti vastu selle menetluse tulemusel, mille puhul rikuti eespool mainitud kaitseõiguste tagamise põhimõtet.

123 Kuna see otsus võeti vastu ilma, et presidendi käsutuses oleks olnud teave ja argumendid, mida hageja oleks võinud esitada, kui tal oleks selle põhimõttega kooskõlas olnud võimalik tutvuda toimiku materjalidega, millele ta kavatses tugineda, siis tuleb see otsus tühistada.

2) Presidendi karistusotsus

124 On ilmne, et eespool mainitud kaitseõiguste tagamise põhimõtte rikkumine mõjutab ka presidendi karistusotsuse õiguspärasust. Selle aluseks on ahistamise väidetavad asjaolud, mille tuvastamist ennast mõjutab kaitseõiguste tagamise põhimõtte rikkumine.

125 Järelikult tuleb presidendi karistusotsus tühistada kaitseõiguste tagamise põhimõtte rikkumise tõttu.

3) Parlamendi juhatuse otsus

126 Parlament leiab, et parlamendi juhatuse otsus puudutab üksnes karistust, mistõttu ei saa seda mõjutada kaitseõiguste tagamise põhimõtte rikkumine, mis puudutab ainult ahistamisjuhtumit käsitlevat presidendi otsust.

127 Tuleb rõhutada, et parlamendi juhatuse otsus kinnitab presidendi karistusotsust ja et selle aluseks on ka ahistamise väidetavad asjaolud, mille tuvastamist mõjutab kaitseõiguste tagamise põhimõtte rikkumine. Selle järelduse õigusvastasus toob seega paratamatult kaasa parlamendi juhatuse otsuse õigusvastasuse.

128 On tõsi, et parlamendi juhatus piiras oma otsuses ülesannet, mida ta peab täitma parlamendi kodukorra artikli 167 alusel esitatud kaebuse raames, märkides punktis 4 esiteks, et ta on „üksnes pädev karistust ennast uuesti läbi vaatama“, ja teiseks, et uuesti läbivaatamine, mis puudutab ahistamise või karistuse määramise otsuse aluseks olevate „asjaolude“ „põhjendatust“, ei kuulu tema pädevusse.

129 Sellegipoolest möönis parlamendi juhatus oma otsuse samas punktis 4, et ta kontrollis selle menetluse õiguspärasust, mille tulemusel võeti vastu ahistamisjuhtumit käsitlev otsus.

130 Nii märkis parlamendi juhatus, et „selleks, et apellatsioon oleks tõhus, [pidas ta] kohaseks viia läbi analüüs, piirdudes selle kontrollimisega, kas psühholoogilise ahistamise järeldus on tehtud nõuetekohastel tingimustel, ning täpsemalt, et järgitud menetluse puhul ei ole tehtud ilmset viga, mis võiks seada ohtu karistuse määramise otsuse õiguspärasuse“.

131 Samamoodi kinnitas parlamendi juhatus oma otsuse punktis 5, et menetluses ei esine ühtegi rikkumist, mis seaks kahtluse alla ahistamist käsitleva otsuse ja karistust käsitleva otsuse kehtivuse. Ta märkis nimelt, et „[s]ellel alusel on juhatus arvamusel, et presidendi järeldus psühholoogilise ahistamise kohta tehti nõuetekohastel tingimustel ja et järgitud menetluses ei tehtud ilmset viga, mis võiks kahjustada karistuse määramise otsuse õiguspärasust“.

132 Parlamendi juhatus tugines oma otsuses hinnangule, mis eespool punktides 91–114 esitatud põhjustel anti kaitseõiguste tagamise põhimõtet rikkudes.

133 See otsus tuleb seega selle põhimõtte rikkumise tõttu tühistada.

4) Järeldus tühistamisnõude kohta

134 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb asuda seisukohale – ilma et oleks vaja analüüsida esimeses väites sisalduvaid muid etteheiteid, hageja esitatud muid väiteid, tema taotlusi tõendeid koguda ja neid esitada ega tema taotlusi menetlust korraldavate meetmete võtmiseks ja menetlustoimingute tegemiseks –, et ahistamist käsitlev presidendi otsus, presidendi karistusotsus ja parlamendi juhatuse otsus tuleb tühistada.

C. Nõue asendada määratud distsiplinaarkaristus parlamendi kodukorra artikli 166 lõike 4 punktis a ette nähtud karistusega

135 Hagiavalduse nõuetes palub hageja Üldkohtul teise võimalusena „tuvastada, et määratud distsiplinaarkaristus on ülemäära suur ja ebaproportsionaalne“, ning „asendada see parlamendi kodukorra artikli 166 lõike 4 punktis a ette nähtud karistusega“. Viimati nimetatud sättes ette nähtud karistus on noomitus.

136 Kuna eespool punktis 135 nimetatud nõue on tühistamisnõude suhtes täiendav ja nõue rahuldati, ei ole vaja selle nõude kohta otsust teha.

D. Hüvitamise nõue

1. Kahju hüvitamise nõue

137 Hagiavalduses palub hageja parlamendilt välja mõista 50 000 eurot või suurem või väiksem summa, mille Üldkohus määrab õiglaselt presidendi ja selle juhatuse liikmete käitumise eest. Hagejale määratud karistus oli talle eriti kahjulik seetõttu, et see oli ebaõiglane ja kuna meedia kajastas seda mitte ainult parlamendi sees, vaid ka liikmesriikides.

138 Repliigis märgib hageja, et talle on tekitatud kolme liiki kahju: esiteks varaline kahju, mis tulenes päevaraha kaotamisest 12 päevaks ja sellest, et teda abistas vaid üks parlamendiliikme registreeritud assistent, teiseks mittevaraline kahju, mis tuleneb tema maine halvenemisest määratud karistusele osutatud suure meediatähelepanu tõttu, ja kolmandaks kahju, mis on tingitud tema väljaarvamisest Viie Tähe Liikumisest.

139 Parlament leiab, et see nõue tuleb jätta esimese võimalusena vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata ja teise võimalusena põhjendamatuse tõttu rahuldamata.

140 Sellega seoses tuleb kõigepealt märkida, et 12 päevaks päevaraha kaotamisest tuleneva varalise kahju hüvitamine on üks võimalik tagajärg sellele, kui tühistatakse presidendi karistusotsus ja parlamendi juhatuse otsus. Sellega seoses tuleb meenutada, et ELTL artikli 266 esimese lõigu kohaselt nõutakse institutsioonilt, kelle õigusakt on tunnistatud tühiseks, tühistava kohtuotsuse täitmiseks vajalike meetmete võtmist. Kohtu- ja täitevvõimu vahelise pädevuse jaotuse raames tuleb institutsioonil, kelle õigusakt on tühistatud, kindlaks määrata, millised on meetmed, mida tuleb võtta tühistava kohtuotsuse täitmiseks (vt 5. septembri 2014. aasta kohtuotsus Éditions Odile Jacob *vs.* komisjon, T-471/11, EU:T:2014:739, punkt 55 ja seal viidatud kohtupraktika).

141 Mis puudutab seejärel asjaolu, et hagejat abistas vaid üks parlamendiliikme registreeritud assistent, siis tuleb tõdeda, et institutsioonil on lubatud võtta meetmeid, et eemaldada isikud, kes kaebavad ahistamise üle ahistamises süüdistatava isiku poolt.

142 Ülejäänud osas puudutavad hageja nõuded mittevaralise kahju hüvitamist.

143 Sellega seoses olgu märgitud, et kohtupraktika kohaselt võib õigusvastase akti tühistamine iseenesest olla adekvaatne ja põhimõtteliselt piisav hüvitis kogu mittevaralise kahju eest, mis võis olla aktiga tekitatud (9. juuli 1987. aasta kohtuotsus Hochbaum ja Rawes *vs.* komisjon, 44/85, 77/85, 294/85 ja 295/85, EU:C:1987:348, punkt 22, ja 9. novembri 2004. aasta kohtuotsus Montalto *vs.* nõukogu, T-116/03, EU:T:2004:325, punkt 127), vähemasti siis, kui hageja ei tõenda,

et talle on tekitatud mittevaralist kahju, mida on võimalik lahutada õigusvastasusest, mis on tühistamise põhjuseks, ja mida ei saa tühistamisega täielikult heastada (31. mai 2018. aasta kohtuotsus Korwin-Mikke *vs.* parlament, T-352/17, EU:T:2018:319, punkt 78).

144 Käesoleval juhul tuleb vaidlustatud otsuste tühistamist pidada piisavaks, seda enam, et Üldkohtu otsus kaitseõiguste tagamise põhimõtte rikkumist puudutava väite kohta ei mõjuta seda, kas tegemist on ahistamisega või mitte.

145 Täiendavalt tuleb märkida, et vastavalt Üldkohtu menetlusele kohaldatavatele normidele ei ole hageja esitanud tõendeid, mis tõendaksid parlamendi vastutust väidetava mittevaralise kahju eest.

146 Väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb aga, et kodukorra artikli 76 punkti d nõuete täitmiseks peavad hagiavalduses, milles nõutakse liidu institutsiooni poolt väidetavalt tekitatud kahju hüvitamist, sisalduma andmed, mis võimaldaksid kindlaks teha tegevuse, mida hageja institutsioonile ette heidab, põhjused, miks hageja leiab, et käitumise ja talle väidetavalt tekkinud kahju vahel on põhjuslik seos, ning selle kahju laadi ja ulatuse (vt 20. juuli 2017. aasta kohtuotsus ADR Center *vs.* komisjon, T-644/14, EU:T:2017:533, punkt 66 ja seal viidatud kohtupraktika).

147 Käesolevas asjas ei ole hageja hagiavalduses märkinud, milles seisneb „[parlamendi] presidendi ja [selle] juhatuse liikmete käitumine“, mis on mittevaralise kahju põhjustanud, ning põhjuslik seos selle käitumise ja kahju vahel. Ta ei selgitanud seal ka seda, kuidas ta ise kahju kannatas.

148 Lisaks on kodukorra artikli 85 lõikes 1 ette nähtud, et „tõendid esitatakse ja tõendite kogumist taotletakse menetlusdokumentide esimese vahetamise käigus“.

149 Käesolevas asjas ei ole hageja esitanud tõendeid mittevaralise kahju kohta hagiavalduse lisas, kuigi need ajaliselt eelnevad hagiavaldusele. Nimelt pärinevad erinevad trükis avaldatud tekstid 2018. aasta oktoobrist ja otsus, millega hageja oma erakonnast välja arvati, kannab kuupäeva 31. detsember 2018.

150 On tõsi, et kodukorra artikli 85 lõikes 2 on sätestatud, et „[k]ohtuasja pooled võivad repliigis ja vasturepliigis esitada oma argumentide toetamiseks täiendavaid tõendeid või taotluse nende kogumiseks, tingimusel et nende hiline esitamine on õigustatud“.

151 Siiski tuleb tõdeda, et hageja ei ole esitanud põhjusi, miks tema esitatud tõendid esitati hilinenult.

152 Neil asjaoludel tuleb hüvitamise nõue jätta rahuldamata.

2. Muud hüvitamise nõuded

153 Hagiavalduse punktis 63 palub hageja Üldkohtul „kohustada parlamenti võtma kahju hüvitamise meetmed, mis seisnevad […] tehtud otsusest teatamises parlamendi täiskogu istungil […] ning teabe edastamises kõige olulisematele teabekanalitele parlamendi nimel ja kulul ning kõikvõimalikes üldsusele mõeldud teadetes, mis võimaldavad taastada hageja maine avalikkuse silmis“. Samuti palub hageja hagiavalduse nõuetes Üldkohtul kohustada presidenti avalikustama täiskogu istungil teabe, mis puudutab hüvitamise asetleidmist.

154 Nagu parlament rõhutab, ei saa liidu kohus ilma haldusasutuse pädevusse sekkumata teha liidu institutsioonile või organile ettekirjutusi (vt selle kohta 15. jaanuari 2019. aasta kohtuotsus HJ *vs.* EMA, T-881/16, ei avaldata, EU:T:2019:5, punkt 26 ja seal viidatud kohtupraktika).

155 Kohtupraktika kohaselt ei too see põhimõte kaasa mitte ainult tühistamishagi nende nõuete rahuldamata jätmist, millega palutakse kohustada kostjaks olevat institutsiooni või organit võtma tühistava kohtuotsuse täitmiseks vajalikke meetmeid, Üldkohtu pädevuse puudumise tõttu, vaid see kohaldub põhimõtteliselt ka kahju hüvitamise hagile, mille raames hageja palub kohustada institutsiooni võtma kindlaid meetmeid väidetava kahju hüvitamiseks (vt selle kohta 15. jaanuari 2019. aasta kohtuotsus HJ *vs.* EMA, T-881/16, ei avaldata, EU:T:2019:5, punkt 26 ja seal viidatud kohtupraktika).

156 Seega tuleb jätta rahuldamata hüvitamise nõuded, mis seisnevad „tehtud otsusest teatamises parlamendi täiskogu istungil […] ning teabe edastamises kõige olulisematele teabekanalitele parlamendi nimel ja kulul ning kõikvõimalikes üldsusele mõeldud teadetes, mis võimaldavad taastada hageja maine avalikkuse silmis“.

IV. Kohtukulud

157 Kodukorra artikli 134 lõike 1 kohaselt on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.

158 Kodukorra artikli 134 lõikes 2 on ette nähtud, et kui kaotanud poolel on mitu isikut, otsustab Üldkohus kohtukulud jagada.

159 Kodukorra artiklis 135 on sätestatud, et kui õiglus seda nõuab, võib Üldkohus otsustada, et kaotanud pool kannab lisaks enda kohtukuludele vaid osa vastaspoole kohtukuludest või ei mõisteta temalt üldse kohtukulusid välja.

160 Käesolevas asjas nõuab õiglus, et kuigi hageja kahju hüvitamise nõue jäeti rahuldamata, tuleb parlamendi kohtukulud jätta tema enda kanda ja mõista temalt välja hageja kohtukulud, kuna parlament on kohtuvaidluse põhiosas kaotanud.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (neljas koda laiendatud koosseisus)

otsustab:

1. Tühistada Euroopa Parlamendi presidendi 2. oktoobri 2018. aasta otsus, millega Giulia Moi käitumine tema kahe parlamendiliikme registreeritud assistendi suhtes on tunnistatud psühholoogiliseks ahistamiseks; parlamendi presidendi 2. oktoobri 2018. aasta otsus, millega on G. Moile määratud tema sellise käitumise eest tema kahe parlamendiliikme registreeritud assistendi suhtes, mis on tunnistatud psühholoogiliseks ahistamiseks, karistuseks päevaraha õigusest ilmajätmine 12 päeva pikkuse ajavahemiku jooksul, ning parlamendi juhatuse 12. novembri 2018. aasta otsus, mis puudutab G. Moi 16. oktoobril 2018 esitatud kaebust vastavalt parlamendi kodukorra artiklile 167.

2. Jätta hagi ülejäänud osas rahuldamata.

3. Mõista kohtukulud välja parlamendilt.

Gervasoni Madise Nihoul

Frendo Martín y Pérez de Nanclares

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 3. veebruaril 2021 Luxembourgis.

Allkirjad

[i] — Vastavalt isikuandmete kaitset reguleerivatele õigusnormidele Üldkohtu õigusemõistmise ülesannete täitmisel on teatud andmed kohtuotsuse avalikus versioonis kohtukantselei otsusega kustutatud ja asendatud märkusega [*isikuandmed*].